

REVISTA DE PEDAGOGIE
ANUL LXI • 2013 • NR. 2

C U P R I N S

Louis Marmoz, Maria Moumoulidou, Giogros Stamelos, Despina Tsakiris – La recherche en éducation en temps de crise: l'exemple grec	7
Nicoleta Bercu – O perspectivă metodologică asupra interacțiunii dintre actori și factori în dezvoltarea și implementarea curriculumului la nivel de școală și de clasă	23
Ovidiu Mântăluță – Narrative analysis to identify stressful circumstances for headteachers	45
Paul Blendea – Planul de Dezvoltare Instituțională ca instrument al schimbării managementului școlii	61
Ciprian Fartușnic – Promoting volunteering for the over 50s: an innovative European Project	69
Valentin Baluțoiu – Un exemplu de utilizare a noilor tehnologii în predarea istoriei	79
Ioana Ștefănescu – Despre dezvoltare personală sau cămașa omului fericit ..	93
Dan Ion Nasta, Angela Teșileanu – O intersecție relevantă a reprezentărilor privind profilul elevului bun și al profesorului bun: rezultatele unei cercetări a opiniilor elevilor și a cadrelor didactice	105
Luminița Catană – Elemente de teorie a jocului utilizate în didactică de pedagogie	121
Monica Cuciureanu – Intrarea în clasa a V-a: prilej de bucurie sau de îngrijorare?	131
Angelica Mihăilescu – Resurse de educație nonformală din mediul rural ..	147
Aniela Mancaș – Literatură și cunoaștere. Implicații didactice	157
AGENDA EDUCAȚIEI	
Angela Teșileanu – Eden Annual Conference - Oslo, 12-15 June 2013	171

CONTENTS

Louis Marmoz, Maria Moumoulidou, Giogros Stamelos, Despina Tsakiris – Educational research in times of crisis: the Greek example	7
Nicoleta Bercu – A methodological framework for the research of the interaction between actors and factors in the development and implementation of curricula at school and classroom levels	23
Ovidiu Mântăluță – Narrative analysis to identify stressful circumstances for headteachers	45
Paul Blendea – The Institutional Development Plan as an instrument of change in school management	61
Ciprian Fartușnic – Promoting volunteering for the over 50s: an innovative European Project.....	69
Valentin Baluțoiu – An example of the application of new technologies in History teaching	79
Ioana Ștefănescu – On personal development or the happy man's shirt	93
Dan Ion Nasta, Angela Teșileanu – A relevant interference between representations of the good student and the good teacher: results of a research on students' and teachers' viewpoints	105
Luminița Catană – Elements of game theory used in Didactics	121
Monica Cuciureanu – Entering Fifth Grade: a motive for joy or anxiety?	131
Angelica Mihăilescu – Non-formal educational resources in rural settings .	147
Aniela Mancaș – Literature and knowledge. Didactical implications	157
THE AGENDA OF EDUCATION	
Angela Teșileanu – Eden Annual Conference - Oslo, 12-15 June 2013	171

LA RECHERCHE EN EDUCATION EN TEMPS DE CRISE: L'EXEMPLE GREC¹

Louis Marmoz, Président de l'AFIRSE,
Prof. (ém.) des Universités (UVSQ)

Maria Moumoulidou, Prof. Assist.*, **Giogros Stamelos**, Prof.**

Despina Tsakiris, Prof. Adj.***

Resumé

Ce travail porte sur la recherche en éducation en temps de crise, en l'occurrence dans le contexte universitaire grec et plus particulièrement dans les Facultés des Sciences de l'Éducation et des Sciences de l'Homme. Il se centre sur les conditions et les contraintes de la production scientifique dans un contexte politique, institutionnel et économique donné, ainsi que sur le rôle du facteur international sur les politiques de recherche, celui étant une des sources de son financement principal.

Mots-clés: *connaissance scientifique, crise, Grèce, politique, international, national, recherche en éducation, université.*

Rezumat

Acest studiu se focalizează pe problematica cercetării în domeniul educației în timp de criză, în contextul universitar grecesc, mai exact în cadrul Facultăților de Științe ale Educației și de Științe Umane. Sunt abordate aici condițiile și constrângerile care influențează produsele științifice într-un anumit context politic, instituțional și economic, precum și impactul factorului internațional asupra politicilor din domeniul cercetării, acesta din urmă reprezentând una dintre principalele sale surse de finanțare.

Cuvinte cheie: *cunoaștere științifică, criză, Grecia, politică, internațional, național, cercetare în educație, universitate.*

1 Titre du séminaire international organisé par l'Association Francophone Internationale de Recherche Scientifique en Éducation (AFIRSE), le Département de Politique Sociale et Éducative de l'Université du Péloponnèse, le Département Pédagogique de l'Enseignement Primaire de l'Université de Patras, en partenariat avec l'UNESCO (ED/ERF), qui a eu lieu les 8-9 juin 2012 à la Faculté des Sciences Sociales de l'Université du Péloponnèse à Corinthe (Grèce). La présente contribution est inspirée de ce séminaire.

* Université Démocrate de Thrace, Grèce

** Université de Patras, Grèce

*** Université du Péloponnèse, Grèce

O PERSPECTIVĂ METODOLOGICĂ DE CERCETARE EXPLORATIVĂ ASUPRA INTERACȚIUNII DINTRE ACTORI ȘI FACTORI ÎN DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA CURRICULUMULUI LA NIVEL DE ȘCOALĂ ȘI DE CLASĂ

CS. drd. Nicoleta Bercu*

Rezumat

Prezentul articol justifică necesitatea, fundamentează conceptual și descrie o abordare metodologică complexă de cercetare a mecanismelor și practicilor de dezvoltare și implementare a curriculumului la nivel de școală și de clasă, bazată pe identificarea măsurii și a modului în care diverși factori și actori influențează deciziile privind managementul curriculumului în două grupuri distincte de școli: a) școli ($N=6/3R+3U$) în care elevii au obținut performanțe bune la TIMSS 2007 și b) școli ($N=6/3R+3U$) în care elevii au obținut performanțe slabe la aceeași testare. Această abordare a fost dezvoltată și aplicată în cadrul temei de cercetare „Mecanisme și practici de proiectare și implementare a curriculumului la nivel de școală și de clasă” (Raport de cercetare, Institutul de Științe ale Educației, 2013), realizată de un grup de cercetători¹ din cadrul laboratorului Curriculum. Construcția metodologică are două paliere de examinare. Primul palier vizează utilizarea studiului de caz per școală ca strategie de cercetare ce integrează metode precum chestionarul, interviul structurat și analiza documentară. Cel de al doilea palier este reprezentat de o analiză crosscaz tematică, orientată spre identificarea aspectelor comune și a diferențelor dintre școli individuale, dar și dintre cele două grupuri de școli, care poate servi la stabilirea de modele ale relațiilor dintre caracteristici ale școlii - factori - rezultate ale elevilor și la evidențierea constatărilor de cercetare cu potențial maxim de „generalizabilitate”.

Cuvinte cheie: dezvoltare de curriculum, implementare de curriculum, studiul de caz ca strategie de cercetare exploratorie, factori de influență asupra curriculumului.

Abstract

This article describes a complex methodological approach for investigating the mechanisms and practices for curriculum development and implementation

¹ N. Bercu (coord.), Carmen-Gabriela Bostan, Luminița Catană, Laura - Elena Căpiță, Matei Cerkez, Octavian Măndruț, Angelica Mihăilescu, Dan Ion Nasta, Angela Teșileanu.

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
nicoleta_bercu@yahoo.com

at school and classroom level, that is based on looking for the extent and manner in which various factors and actors influence curriculum management decisions into two distinct groups of schools: a) schools (N = 6/3R 3 U) in which students performed well at TIMSS 2007 and b) schools (N = 6/3R 3 U) in which students performed poor at the same test; the article also presents the conceptual framework that grounded the respective methodological approach. This approach has been developed and applied within the research project "Mechanisms and practices for curriculum development and implementation at school and classroom level" (Research Report, Institute of Educational Sciences, 2013), carried out by a group of researchers in the Curriculum Laboratory. Methodological approach has two levels of analysis. The first level aims to use the case study per school as a research strategy that integrates methods such as questionnaires, structured interviews and documentary analysis. The second level is represented by a crosscase thematic analysis oriented towards identifying commonalities and differences between individual schools, and also between the two distinct groups of schools. This might eventually serves to establish the patterns of relationship between school characteristics - factors – students' outcomes and also to shed light on that research findings that would have the highest potential for generalizability.

Keywords: *curriculum development, curriculum implementation, case study as an exploratory research strategy, factors influencing curriculum.*

NARRATIVE ANALYSIS TO IDENTIFY STRESSFUL CIRCUMSTANCES FOR HEADTEACHERS

Ovidiu Măntăluță, PhD*

Abstract

The narrative method uses as a tool the analysis of subjects' statements that express, on the one hand, the knowledge that they possess about, their relationships and the issues presented, and on the other hand, subjects' attitudes towards social actors and functions performed by them. Attitudes are expressed given experimental context: if the expression itself may affect the subject position, prestige, or threaten them by the experimenter disclosure, retention or expressions "socially correct" appear, leading to biased responses. The article presents how the narrative method is used for a specific context.

Keywords: *narrative method, social actors, school principals, school agenda.*

Rezumat

Metoda narativă folosește ca instrument analiza declarațiilor subiecților, care exprimă, pe de o parte, cunoașterea pe care aceștia o posedă despre actorii sociali, relațiile dintre ei și despre temele expuse, iar pe de altă parte, atitudinile lor față de actorii sociali sau de funcțiile îndeplinite de aceștia. Atitudinile sunt exprimate având în vedere contextul experimental: dacă exprimarea în sine poate aduce atingere poziției subiectului, prestigiului său, sau le poate amenința, prin divulgare din partea experimentatorului, apar rețineri sau exprimări „corecte social”, conducând la modificarea răspunsurilor. Articolul prezintă modul în care a fost folosită metoda narativă într-un context specific.

Cuvinte cheie: *metoda narativă, actori sociali, directori de școală, agenda școlii.*

* Researcher, Institute for Educational Sciences, Bucharest, Romania
ovidiumus@yahoo.com

PLANUL DE DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ CA INSTRUMENT AL SCHIMBĂRII MANAGEMENTULUI ȘCOLII

CS. Paul Blendea*

Rezumat

Lucrarea descrie principalele elemente teoretice și practice implicate în elaborarea Planului de Dezvoltare Instituțională (PDI) al școlii, precum și procesul de elaborare a acestuia în statele membre ale Uniunii Europene. Potrivit noii legi a educației intrată în vigoare în 2011, în România una dintre atribuțiile principale ale Consiliului de Administrație (CA) al școlii este aprobarea Planului de Dezvoltare Instituțională elaborat de directorul unității de învățământ.

Cuvinte cheie: *plan de dezvoltare instituțională, director de școală, Uniunea Europeană, consiliu de administrație.*

Abstract

The paper describes the main theoretical and practical elements involved in the drafting of the school development plan and its development process in Member States of the European Union. According to the new law of education entered into force in 2011, in Romania, one of the main tasks of the school board is the approval of the school development plan drawn up by the school head.

Keywords: *school development plan, school head, European Union, school board.*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
pblendea@ise.ro

PROMOTING VOLUNTEERING FOR THE OVER 50'S: AN INNOVATIVE EUROPEAN PROJECT

Ciprian Fartușnic, PhD*

Abstract

In the last years the challenge of increasing the active role of elders plays an important role on European policy agenda. One concrete way of valorising elders' competences and facilitating their involvement at community level is the promotion of the volunteering activities. This article presents a recent initiative promoted by seven organisations from five European countries offering an innovative answer to the question: How could we create new incentives for elders to share and transfer their know-how? CICERON device, foreseen to be developed within the framework of a 'Grundtvig' project funded by the European Commission Lifelong Learning Programme, offers opportunities for validation of relevant competences acquired in nonformal and informal contexts, promoting volunteering for the over 50s.

Keywords: active ageing, volunteering, inter-generational learning, sharing and transferring know-how, European learning partnerships.

Rezumat

În ultimii ani, una dintre provocările agendei politice europene este implicarea activă a vârstnicilor, iar o modalitate de valorizare a competențelor acestora este participarea lor la activități de voluntariat la nivelul comunității. Articolul prezintă o inițiativă recentă promovată de cinci țări europene care oferă un răspuns inovativ la întrebarea cum putem crea noi oportunități pentru ca vârstnicii să își împărtășească și tranfere know-how-ul? Instrumentarul CICERON, prevăzut să fie dezvoltat în cadrul oferit de proiectele Grundtvig, finanțate de Comisia Europeană, crează oportunități pentru validarea competențelor dobândite în contexte nonformale și informale, promovând voluntariatul pentru vârstnicii de peste 50 de ani.

Cuvinte cheie: îmbătrânire activă, voluntariat, învățare intergenerațională, împărtășire și transfer de know-how, parteneriate europene de învățare.

* Institute of Education Sciences, Bucharest, Romania
cipf@ise.ro

UN EXEMPLU DE UTILIZARE A NOILOR TEHNOLOGII ÎN PREDAREA ISTORIEI

Prof. Valentin Băluțoiu*

Rezumat

Articolul se referă la modernizarea studiului istoriei în școală prin utilizarea platformei educaționale Moodle. Aceasta oferă o serie de avantaje (evidențierea lor constituie elementul de originalitate al materialului): se face educația pentru utilizarea Internetului, se demonstrează complexitatea disciplinei istorie, se oferă sprijin în atingerea scopurilor evaluării, materialul postat pe platformă se transformă într-un adevărat manual virtual, se face educație la orele de consiliere etc.

Cuvinte cheie: Moodle, istorie, interdisciplinar, manual virtual, educație.

Abstract

The article is about the modernization of history study in schools by using the educational platform Moodle. This offers a series of advantages (highlighting them being the element of originality in this material): it is encouraged the education for using the internet, it is proven the high level of complexity of history, it is offered help in reaching the goals of the evaluation, the material posted on the platform turns into a true virtual textbook, it is made education at counseling etc.

Keywords: Moodle, History, interdisciplinary, virtual textbook, education.

1. Revoluția digitală

De mai bine de un deceniu, am intrat în secolul al XXI-lea care este definit drept veacul tehnologiei avansate, veacul computerului și internetului. Nu există domeniu de activitate în care aceste instrumente să nu fie folosite. Evident, învățământul și educația trebuie să fie în avangardă. Inițial, când nu aveam experiența de astăzi, calculatorul a fost utilizat drept... mașină de scris! Profesorii au observat că este mai ușor să faci o planificare, un proiect de lecție clăpăcind tastatura unui calculator! Au observat că este mai comod așa decât să utilizezi creionul, rigla și indigo-ul (parcă am și uitat de bătrânul indigo, am impresia că îl utilizam în... preistorie!). Ca să nu mai vorbim de faptul că există colegi mai tineri care s-au născut cu... tastatura în mână și

* Colegiul Național „Carol I” Craiova, România
milanbalutoiu@yahoo.com

DESPRE DEZVOLTARE PERSONALĂ SAU CĂMAȘA OMULUI FERICIT

CS. Ioana Ștefănescu*

Rezumat

Educarea presupune acel efort demiurgic, intra și inter-generațional, din comunități bine definite ca identități socio-economice, spirituale și culturale, prin care, copiii, tinerii și adulții deopotrivă, pe parcursul întregii lor vieți, sunt familiarizați cu modelele de cunoaștere, reprezentări care îi definesc ca ființe, grupuri de indivizi și ca persoane, în sisteme de valori, paradigme ale cunoașterii, arhetipuri existențiale.

Cuvinte cheie: dezvoltare personală, profesionalizare, formare profesională continuă, educația adulților, educație permanentă, sistem de valori, competențe-cheie, aptitudini.

Resumé

L'éducation suppose cette peine, cet effort démiurgique intra et intergénérationnel, dans les communautés bien définies comme les identités socio-économiques, spirituelles et culturelles, moyennant lesquels les enfants, les jeunes et les adultes sont familiarisés tout au long de leur vie avec des modèles de connaissance, des représentations qui les définissent en tant qu'êtres humains, groupes d'individus et personnes, dans des systèmes de valeurs, paradigmes de la connaissance, archétypes existentiels.

Mots clé: développement personnel, professionnalisation, formation professionnelle continue, éducation des adultes, système de valeurs, compétences-clés, dispositions.

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
ioana.stefanescu@ise.ro

O INTERSECȚIE RELEVANTĂ A REPREZENTĂRILOR PRIVIND PROFILUL ELEVULUI BUN ȘI AL PROFESORULUI BUN: REZULTATELE UNEI CERCETARI A OPINIILOR ELEVILOR ȘI CADRELOR DIDACTICE

CS. dr. Dan Ion Nasta, CS. Angela Teșileanu*

Rezumat

Articolul explorează profilurile actorilor implicați în procesul educațional, pornind de la rezultatele obținute într-un proiect de cercetare realizat la Institutul de Științe ale Educației în anul 2012. Conținutul articolului vizează rezultatele obținute din prelucrarea a doi itemi, incluși și în chestionarul adresat cadrelor didactice și în chestionarul adresat elevilor, referitor la calitățile asociate profilului „profesorului bun”, respectiv „elevului bun”. Cercetarea este întreprinsă din perspectiva cadrelor didactice și elevilor din 12 unități de învățământ, cu rezultate slabe sau cu rezultate bune la evaluarea internațională TIMSS sau la testările naționale.

Cuvinte cheie: *Profesor bun, elev bun, reprezentare socială.*

Abstract

The article explores the profiles of the actors who are involved in the educational process as they were revealed by a research project developed within the Institute for Educational Sciences in 2012. The article focuses on the results of two items included both in the questionnaire for teachers and in the questionnaire for students regarding the profiles of the “good teacher” and of the “good student” respectively. The research targets the perspective of teachers and students from 12 schools with either good or poor results in the TIMSS international assessment or in the national exams.

Keywords: *Good teacher, good student, social representation.*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
ise.iondan@ise.ro, angelatesileanu@ise.ro

ELEMENTE DE TEORIA JOCULUI APLICATE ÎN DIDACTICĂ

CS. Luminița Catană*

Rezumat

Articolul propune să aducă în prim plan o metodă care, cel puțin după încheierea școlii primare, dispare aproape de tot din practica școlară: metoda jocului. Printre alte metode participative de predare - învățare, învățarea prin joc poate fi privită ca una eficientă, mai ales la vârste mici, datorită efectelor benefice pe care le poate aduce. Învățarea prin joc este o activitate care generează entuziasm și se desfășoară cu acordul participanților, într-un cadru stabilit, cu reguli acceptate și respectate de bunăvoie. Sunt propuse câteva direcții privind utilizarea metodei și sunt date exemple semnificative de jocuri și cum pot fi utilizate într-o oră de curs obișnuită.

Cuvinte cheie: *învățarea prin joc, jocuri combinatorice finite, joc educativ.*

Abstract

This article proposes to bring forth a method that, at least after the end of the primary school, disappears almost entirely of school practice: the play method. Among other participatory learning teaching methods, learning through play can be regarded as an effective one, especially at young ages, due to the beneficial effects that it can bring. Learning through play is an activity which generates enthusiasm and it is conducted with the agreement of the participants, in an established framework, with a set of rules freely accepted and respected. There are a few directions proposed for the use of the method and there are given significant examples of how the games can be used in an everyday lesson.

Keywords: *learning trough play, finite combinatorial games, educational game.*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
luminita.catana@ise.ro

INTRAREA ÎN CLASA A V-A: PRILEJ DE BUCURIE SAU DE ÎNGRIJORARE?

CS. Monica Cuciureanu*

Rezumat

De cele mai multe ori, intrarea în clasa a V-a reprezintă pentru copiii din învățământul tradițional nu doar pasul spre un nou ciclu de învățământ, ci și către o nouă etapă de viață, punându-l pe copil în contact cu realități, care îi pot influența decisiv comportamentul școlar și dezvoltarea în anii următori. În special în contextul schimbării școlii, a programului, a colegilor de clasă și a majorității cadrelor didactice, elevii și părinții lor privesc acest pas cu bucurie, dar totodată și cu îngrijorare. Articolul își propune evidențierea așteptărilor pe care le au copiii, părinții și cadrele didactice la început de ciclu secundar, în vederea unei mai bune intercunoașteri și a unei potențiale adaptări la așteptările celorlalți parteneri educaționali. Articolul se bazează pe rezultatele unui studiu realizat în anul 2012 în cadrul Institutului de Științe ale Educației.

Cuvinte cheie: *adaptare, interrelaționare, colaborare școală-familie.*

Abstract

In most cases, the entry into the secondary education represents for the children from the traditional school system not just an important step towards a new educational level, but also towards a new stage of their life. It puts children in touch with new realities, which may strongly influence their school behaviour and their general development for the next years. Especially if the children change their school, schedule, classmates and (most of the) teachers, they and their parents regard this step not only with joy, but also with concern. This paper aims to highlight the expectations children, parents and teachers have from each other at the beginning of the secondary school. This would eventually facilitate their adaptation to the expectations of the other educational partners.

Keywords: *communication, inter-personal relations, co-operation school – family.*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
monica@ise.ro

RESURSE DE EDUCAȚIE NONFORMALĂ DIN MEDIUL RURAL

CS. dr. **Angelica Mihăilescu***

Rezumat

Scopul acestui articol este de a semnala oportunitățile de organizare a activităților educative prin utilizarea resurselor nonformale existente în mediul rural: colecția muzeală rurală. Sunt prezentate succint contextul favorabil, roluri ale colecției muzeale în comunitatea rurală, exemple de activități, resurse și proiecte posibile.

Cuvinte cheie: *educație nonformală, colecție muzeală rurală, educație culturală, activități și proiecte pentru dezvoltarea patrimoniului rural.*

Resumé

Le but de cet article est de faire une brève présentation des opportunités éducatives mises à la disposition de l'école par les collections et les musées ruraux: contextes favorables, les rôles des collections et musées dans la communauté rurale, des exemples d'activités, ressources et projets possibles.

Mots clé: *éducation non-formelle, collection et musée rural, éducation culturelle, activités et projets pour la valorisation du patrimoine rural.*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
angela_mihailescu@yahoo.com

LITERATURĂ ȘI CUNOAȘTERE. IMPLICAȚII DIDACTICE

As.C. drd. **Aniela Mancaș***

Rezumat

Intr-o perspectivă didactică centrată pe elev, literatura devine un vehicul al cunoașterii. Articolul de față explorează două modalități de a accede la cunoaștere prin intermediul literaturii. Prima se raportează la cunoașterea de sine și pune în practică concepte derivate din teoria inteligenței emoționale. Cea de-a doua se referă la cunoașterea realității exterioare și se bazează pe proceduri ale gândirii critice. Aceste abordări, ilustrate cu exemple de activități de învățare și cu artefacte realizate de elevi, arată că un demers focalizat pe înțelegere profundă, cu aplicații din studiile „mind and brain”, este nu doar dezirabil ci și posibil în școala reală, unde produce o autentică bucurie a învățării și achiziții de calitate.

Cuvinte cheie: *gândire critică, teoria inteligenței emoționale, abordare centrată pe elev, didactica limbii și literaturii române.*

Abstract

The paper looks into how literature could become a vehicle for learning and knowledge in a student-centered perspective. Two routes to knowledge by the study of literature are explored. One relates to self-awareness and the knowledge of the inner world and it applies findings from the theory of emotional intelligence. The second refers to knowledge of the outer world. And is based on critical thinking procedures. These approaches that are illustrated by examples of learning activities and by students' results show that thorough planning derived from “mind and brain” studies are not only desirable but also possible to apply in the actual school where it produces an authentic joy of learning and quality acquisition.

Key words: *éducation non-formelle, collection et musée rural, éducation culturelle, activités et projets pour la valorisation du patrimoine rural.*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
iacoboschia@ise.ro

AGENDA EDUCAȚIEI
EDEN ANNUAL CONFERENCE
OSLO, 12 – 15 JUNE 2013

CS. Angela Teșileanu*

* Institutul de Științe ale Educației, București, România
angelatesileanu@ise.ro